

Mathayo

Contents

Mathayo

Kumbukumbu Za Ukoo Wa Yesu Kristo
(Luka 3:23-38)

1Habari za ukoo wa Yesu Kristo mwana wa Daudi, mwana wa Abrahamu:
2 Abrahamu akamzaa Isaki, Isaki akamzaa Yakobo, Yakobo akawazaa Yuda na ndugu zake, 3 Yuda akawazaa Peresi na Zera, ambao mama yao alikuwa Tamari, Peresi akamzaa Hesroni, Hesroni akamzaa Aramu, 4 Aramu akamzaa Aminadabu, Aminadabu akamzaa Nashoni, Nashoni akamzaa Salmoni, 5 Salmoni akamzaa Boazi, na mama yake Boazi alikuwa Rahabu, Boazi akamzaa Obedi, ambaye mama yake alikuwa Ruthu, Obedi akamzaa Yese, 6 Yese akamzaa Daudi ambaye alikuwa mfalme. Daudi akamzaa Solomoni, ambaye mama yake ni yule aliyekuwa mke wa Uria. 7 Solomoni akamzaa Rehoboamu, Rehoboamu akamzaa Abiya, Abiya akamzaa Asa, 8 Asa akamzaa Yehoshafati, Yehoshafati akamzaa Yoram, 1 Yoram akamzaa Uzia, 9 Uzia akamzaa Yothamu, Yothamu akamzaa Ahazi, Ahazi akamzaa Hezekia, 10 Hezekia akamzaa Manase, Manase akamzaa Amoni, Amoni akamzaa Yosia, 11 wakati wa uhamisho wa Babeli, Yosia alimzaa Yekonia na ndugu zake. 12 Baada ya uhamisho wa Babeli: Yekonia alimzaa Shealtieli, Shealtieli akamzaa Zerubabeli, 13 Zerubabeli akamzaa Abiudi, Abiudi akamzaa Eliakimu, Eliakimu akamzaa Azori, 14 Azori akamzaa Sadoki, Sadoki akamzaa Akimu, Akimu akamzaa Eliudi, 15 Eliudi akamzaa Eleazari, Eleazari akamzaa Matani, Matani akamzaa Yakobo, 16 naye Yakobo akamzaa Yosefu ambaye alikuwa mumewe Maria, mama yake Yesu, aitwaye Kristo. 2

17Hivyo, kulikuwepo na jumla ya vizazi kumi na vinne tangu Abrahamu mpaka Daudi, vizazi kumi na vinne tangu Daudi hadi wakati wa uhamisho kwenda utumwani Babeli, na vizazi kumi na vinne tangu wakati wa uhamisho kwenda utumwani Babeli hadi Kristo.

Kuzaliwa Kwa Yesu Kristo
(Luka 2:1-7)

18Basi Kuzaliwa kwake Yesu Kristo kulikuwa hivi: Maria mama yake alikuwa ameposwa na Yosefu, lakini kabla hawajakutana kimwili, Maria alionekana kuwa na mimba kwa uweza wa Roho Mtakatifu. 19 Kwa kuwa Yosefu, mwanaume aliyekuwa amemposa alikuwa mtu mwadilifu, hakutaka kumwaibisha Maria hadharani, aliazimu kumwacha kwa siri.

20Lakini mara alipoazimu kufanya jambo hili, malaika wa Bwana akamtokea katika ndoto na kusema, “Yosefu mwana wa Daudi, usiogope kumchukua Maria awe mke wako, kwa maana mimba aliyo nayo ni kwa

¹ + **1:8 Yoram** ndiye Yehoram, maana yake ni Yehova yu juu.

² + **1:16 Kristo** maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

uweza wa Roho Mtakatifu. ²¹ Naye atamzaa mwana, nawe utamwita Jina lake Yesu, ³ kwa maana yeye ndiye atakayewaokoa watu wake kutoka dhambi zao.”

22Haya yote yalitukia ili litimie lile Bwana alilokuwa amenena kupitia nabii, akisema: ²³ “Tazama, bikira atachukua mimba, naye atamzaa mwana, nao watamwita Jina lake Imanueli”: maana yake, “Mungu pamoja nasi.”

24Yosefu alipoamka kutoka usingizini, akafanya kama vile alivyoagizwa na malaika wa Bwana, akamchukua Maria kuwa mke wake. ²⁵ Lakini hawakukutana kimwili mpaka Maria alipojifungua mwanawe kifungua mimba akamwita Jina lake Yesu.

Wataalamu Wa Nyota Wafika Kumwona Mtoto Yesu

2Baada ya Yesu kuzaliwa katika mji wa Bethlehemu huko Uyahudi, wakati wa utawala wa Mfalme Herode, wataalamu wa mambo ya nyota kutoka mashariki walifika Yerusalemu ² wakiuliza, “Yuko wapi huyo aliyezaliwa mfalme wa Wayahudi? Kwa maana tumeona nyota yake ikitokea mashariki, nasi tumekuja kumwabudu.”

3Mfalme Herode aliposikia jambo hili aliingiwa na hofu sana pamoja na watu wote wa Yerusalemu. ⁴ Herode akawaita pamoja viongozi wa makuhani na walimu wa sheria, akawauliza ni mahali gani ambapo Kristo ⁴ angezaliwa. ⁵ Nao wakamwambia, “Katika Bethlehemu ya Uyahudi, kwa maana hivyo ndivyo ilivyoandikwa na nabii:

6“ ‘Nawe, Bethlehemu, katika nchi ya Yuda,

w ewe si mdogo miongoni

m wa watawala wa Yuda;

k wa maana kutoka kwako atakuja mtawala

a takayekuwa mchungaji

w a watu wangu Israeli.’”

³ + **1:21 Yesu** ni tl Iesoustl* kwa Kiyunani, na kwa Kiebrania ni Yoshua au Yeshua. Maana yake ni Yehova ni wokovu.

⁴ + **2:4 Kristo** maana yake ni Masiya, yaani Aliyetiwa mafuta.

7Ndipo Herode akawaita wale wataalamu wa nyota kwa siri na kutaka kujua kutoka kwao uhakika kamili wa wakati ile nyota ilionekana. ⁸ Kisha akawatuma waende Bethlehemu akiwaambia, “Nendeni mkamtafute kwa bidii huyo mtoto. Nanyi mara mtakapomwona, mniletee habari ili na mimi niweze kwenda kumwabudu.”

9Baada ya kumsikia mfalme, wale wataalamu wa nyota wakaenda zao, nayo ile nyota waliyoiona mashariki ikawatangulia, nao wakaifuata mpaka iliposimama mahali pale alipokuwa mtoto. ¹⁰ Walipoiona ile nyota wakajawa na furaha kubwa mno. ¹¹ Walipoingia ndani ya ile nyumba, wakamwona mtoto pamoja na Maria mama yake, wakamsujudu na kumwabudu yule mtoto Yesu. Ndipo wakafungua hazina zao, wakamtolea zawadi za dhahabu, uvumba na manemane. ¹² Nao wakiisha kuonywa katika ndoto wasirudi kwa Herode, wakarudi kwenda katika nchi yao kwa njia nyingine.

Yosefu, Maria Na Mtoto Yesu Wakimbilia Misri

13Walipokwisha kwenda zao, malaika wa Bwana akamtokea Yosefu katika ndoto akamwambia, “Ondoka, mchukue mtoto na mama yake mkimbilie Misri. Kaeni huko mpaka nitakapowaambia, kwa maana Herode anataka kumtafuta huyu mtoto ili amuue.”

14Kisha Yosefu akaondoka, akamchukua mtoto pamoja na mama yake wakati wa usiku, nao wakaenda Misri ¹⁵ ambako walikaa mpaka Herode alipofariki. Hili lilifanyika ili litimie lile lililonenwa na Bwana kwa kinywa cha nabii kusema: “Nilimwita mwanangu kutoka Misri.”

16Herode alipong’amua kwamba wale wataalamu wa nyota wamemshinda kwa akili, alikasirika sana, naye akatoa amri ya kuwaua watoto wote wa kiume wenye umri wa miaka miwili kurudi chini katika mji wa Bethlehemu na sehemu zote za jirani, kufuatana na ule muda alioambiwa na wale wataalamu wa nyota. ¹⁷ Ndipo lilipotimia neno lililonenwa na nabii Yeria.

18“Sauti ilisikika huko Rama,

m aombolezo na kilio kikubwa,

R aheli akilia kwa ajili ya wanawe,

a kikataa kufarijiwa,

k wa sababu hawako tena.”
Kurudi Kutoka Misri

19Baada ya Herode kufa, malaika wa Bwana akamtokea Yosefu katika ndoto huko Misri ²⁰ na kusema, “Ondoka, mchukue mtoto na mama yake mwende, mrudi katika nchi ya Israeli kwa sababu wale waliokuwa wanatafuta uhai wa mtoto wamekufa.”

21Basi Yosefu, akaondoka akamchukua mtoto na mama yake wakaenda mpaka nchi ya Israeli. ²² Lakini aliposikia kwamba Arkelao alikuwa anatawala huko Uyahudi mahali pa Herode baba yake, aliogopa kwenda huko. Naye akiisha kuonywa katika ndoto, akaenda zake sehemu za Galilaya, ²³ akaenda akaishi katika mji ulioitwa Nazareti. Hivyo likawa limetimia neno lililonenwa na manabii, “Ataitwa Mnazarayo.”
Yohana Mbatizaji Atayarisha Njia
(Marko 1:1-8; Luka 3:1-18; Yohana 1:19-28)

3Siku hizo Yohana Mbatizaji alikuja akihubiri katika nyika ya Uyahudi, akisema, ² “Tubuni, kwa maana Ufalme wa Mbinguni umekaribia.” ³ Huyu ndiye yule aliyenenwa habari zake na nabii Isaya aliposema:

“ Sauti ya mtu aliaye huko nyikani,

‘ Tayarisheni njia kwa ajili ya Bwana,

y anyoosheni mapito yake.’”

4Basi Yohana alivaa mavazi yaliyotengenezwa kwa singa za ngamia, akiwa na mkanda wa ngozi kiunoni mwake. Chakula chake kilikuwa nzige na asali ya mwitu. ⁵ Watu walikuwa wakimwendea kutoka Yerusalemu, Uyahudi yote na nchi zote za kandokando ya Mto Yordani. ⁶ Nao wakaziungama dhambi zao, akawabatiza katika Mto Yordani.

7Lakini alipowaona Mafarisayo na Masadukayo wengi wakija ili kubatizwa, aliwaambia: “Ninyi watoto wa nyoka! Ni nani aliyewaonya kuikimbia ghadhabu inayokuja? ⁸ Basi zaeni matunda yastahiliyo toba. ⁹ Wala msidhani mnaweza kusema mioyoni mwenu kuwa, ‘Sisi tunaye Abrahamu, baba yetu.’ Nawaambia kuwa Mungu anaweza kumwinulia Abrahamu watoto kutoka kwa mawe haya. ¹⁰ Hata sasa shoka limeshawekwa tayari kwenye shina la kila mti, basi kila mti usiozaa matunda mazuri, hukatwa na kutupwa motoni.

11“Mimi nawabatiza kwa maji kwa ajili ya toba. Lakini nyuma yangu anakuja yeye aliye na uwezo kuliko mimi, ambaye sistahili hata kuvichukua viatu vyake. Yeye atawabatiza kwa Roho Mtakatifu ⁵ na kwa moto. ¹² Pepeto lake liko mkononi mwake, naye atasafisha sakafu yake ya kupuria, na kuikusanya ngano ghalani na kuyateketeza makapi kwa moto usiozimika.”

Yesu Abatizwa

(Marko 1:9-11; Luka 3:21-22)

13Kisha Yesu akaja kutoka Galilaya mpaka Mto Yordani ili Yohana ambatize. ¹⁴ Lakini Yohana akajitahidi kumzuia, akimwambia, “Mimi ninahitaji kubatizwa na wewe, nawe waja kwangu nikubatize?”

15Lakini Yesu akamjibu, “Kubali hivi sasa, kwa maana ndivyo itupasavyo kwa njia hii kuitimiza haki yote.” Hivyo Yohana akakubali.

16Naye Yesu alipokwisha kubatizwa, mara alipotoka ndani ya maji, ghafula mbingu zikafunguka, akamwona Roho wa Mungu akishuka kama hua na kutulia juu yake. ¹⁷ Nayo sauti kutoka mbinguni ikasema, “Huyu ni Mwanangu mpendwa, ambaye ninapendezwa sana naye.”

Kujaribiwa Kwa Yesu

(Marko 1:12-13; Luka 4:1-13)

4Kisha Yesu akaongozwa na Roho Mtakatifu kwenda nyikani ili akajaribiwe na ibilisi. ² Baada ya kufunga siku arobaini usiku na mchana, hatimaye akaona njaa. ³ Mjaribu akamjia na kumwambia, “Ikiwa wewe ndiye Mwana wa Mungu, amuru mawe haya yawe mikate.”

4Lakini Yesu akajibu, “Imeandikwa: ‘Mtu haishi kwa mkate tu, ila kwa kila neno litokalo katika kinywa cha Mungu.’”

5Ndipo ibilisi akamchukua Yesu mpaka mji mtakatifu na kumweka juu ya mnara mrefu wa Hekalu, ⁶ akamwambia, “Kama wewe ndiwe Mwana wa Mungu jitupe chini. Kwa kuwa imeandikwa:

“ ‘Atakuagizia malaika zake,

n ao watakuchukua mikononi mwao

i li usije ukajikwaa mguu wako katika jiwe.’”

7Yesu akamjibu, “Pia imeandikwa: ‘Usimjaribu Bwana Mungu wako.’”

⁵ + 3:11 ...kwa Roho Mtakatifu hapa ina maana ya katika Roho Mtakatifu.

8Kwa mara nyingine, ibilisi akamchukua Yesu mpaka kwenye kilele cha mlima mrefu na kumwonyesha falme zote za dunia na fahari zake, ⁹ kisha akamwambia, “Nitakupa hivi vyote kama ukinisujudia na kuniabudu.”

10Yesu akamwambia, “Ondoka mbele yangu, Shetani! Kwa maana imeandikwa, ‘Mwabudu Bwana Mungu wako, na umtumikie yeye peke yake.’”

11Ndipo ibilisi akamwacha, nao malaika wakaja na kumhudumia.
Yesu Aanza Kuhubiri
(Marko 1:14-15; Luka 4:14-15)

12Yesu aliposikia kwamba Yohana Mbatizaji alikuwa ametiwa gerezeni, alirudi Galilaya. ¹³ Akaondoka Nazareti akaenda kuishi Kapernaumu, mji ulioko karibu na bahari, katika mipaka ya nchi ya Zabuloni na Naftali, ¹⁴ ili kutimiza unabii wa nabii Isaya, kama alivyosema:

15“Nchi ya Zabuloni na nchi ya Naftali,

k wenye njia ya kuelekea baharini,

n g’ambo ya Yordani,

G alilaya ya watu wa Mataifa:

16watu wale waliokaa gizani

w ameona nuru kuu;

n ao wale walioishi katika nchi ya uvuli wa mauti,

n uru imewazukia.”

17Tangu wakati huo, Yesu alianza kuhubiri akisema: “Tubuni, kwa maana Ufalme wa Mbinguni umekaribia.”
Yesu Awaita Wanafunzi Wake Wa Kwanza
(Marko 1:16-20; Luka 5:1-11)

18Yesu alipokuwa anatembea kando ya Bahari ya Galilaya, aliwaona ndugu wawili, Simoni aitwaye Petro, na Andrea ndugu yake. Walikuwa wakizitupa nyavu zao baharini kwa kuwa wao walikuwa wavuvi. ¹⁹ Yesu akawaambia, “Njoooni, nifuateni nami nitawafanya mwe wavuvi wa watu.”
²⁰ Mara wakaziacha nyavu zao, wakamfuata.

21Alipoendelea mbele kutoka pale, akawaona ndugu wengine wawili, Yakobo mwana wa Zebedayo na Yohana nduguye, wakiwa wamekaa kwenye mashua pamoja na baba yao Zebedayo, wakizitengeneza nyavu zao. Yesu akawaita. ²² Nao mara wakaiacha mashua yao, pamoja na baba yao, wakamfuata.

Yesu Ahubiri Na Kuponya Wagonjwa
 (Luka 6:17-19)

23Yesu akapita katika Galilaya yote, akifundisha katika masinagogi yao, akihubiri habari njema za Ufalme, na akiponya kila ugonjwa na kila aina ya maradhi miongoni mwa watu. ²⁴ Kwa hiyo sifa zake zikaenea sehemu zote za Shamu, nao watu wakamletea wote waliokuwa na magonjwa mbalimbali na maumivu, waliopagawa na pepo wachafu, wenye kifafa na waliopooza, naye akawaponya. ²⁵ Makutano makubwa ya watu yakawa yanamjia kutoka Galilaya, Dekapoli, ⁶ Yerusalemu, Uyahudi na kutoka ng'ambo ya Mto Yordani.

Mahubiri Ya Yesu Kwenye Mlima
 Sifa Za Aliyebarikiwa
 (Luka 6:20-23)

5Basi Yesu alipoona makutano, alipanda mlimani akaketi chini, nao wanafunzi wake wakamjia. ² Ndipo akaanza kuwafundisha, akisema:

3“Heri walio maskini wa roho,

maana Ufalme wa Mbinguni ni wao.

4Heri wale wanaohuzunika,

maana hao watafarijiwa.

5Heri walio wapole,

maana hao watairithi nchi.

⁶ + 4:25 Yaani Miji Kumi.

6Heri wenye njaa na kiu ya haki,

maana hao watatoshelezwa.

7Heri wenye huruma,

maana hao watapata rehema.

8Heri walio na moyo safi,

maana hao watamwona Mungu.

9Heri walio wapatanishi,

maana hao wataitwa wana wa Mungu.

10Heri wanaoteswa kwa sababu ya haki,

maana Ufalme wa Mbinguni ni wao.

11“Heri ninyi watu watakapowashutumu, na kuwatesa na kunena dhidi yenu mabaya ya aina zote kwa uongo kwa ajili yangu. ¹² Furahini na kushangilia kwa maana thawabu yenu ni kubwa mbinguni, kwa kuwa hivyo ndivyo walivyowatesa manabii waliokuwa kabla yenu.

Chumvi Na Nuru

(Marko 9:50; Luka 14:34-35)

13“Ninyi ni chumvi ya ulimwengu. Lakini chumvi ikipoteza ladha yake, yawezaje kurudishiwa ladha yake tena? Haifai tena kwa kitu chochote, ila kutupwa nje ikanyagwe na watu.

14“Ninyi ni nuru ya ulimwengu. Mji uliojengwa kilimani hauwezi kufichika. ¹⁵ Wala watu hawawashi taa na kuifunika kwa bakuli. Badala yake, huiweka kwenye kinara chake, nayo hutoa mwanga kwa kila mtu aliyemo ndani ya ile nyumba. ¹⁶ Vivyo hivyo, nuru yenu iangaze mbele ya watu, ili wapate kuona matendo yenu mema wamtukuze Baba yenu aliye mbinguni.

Kutimiza Sheria